

Barne- og likestillingsdepartementet
Postboks 8036 Dep
0030 Oslo

Oslo, 22. desember 2009

Norges Døveforbund (NDF) takker for anledningen til å fremme sine synspunkter i arbeidet med å etablere et felles diskrimineringsvern. Vi støtter en ny felles lov mot diskriminering. **For oss er det viktig at loven tar med varer og tjenester som foreløpig er utelatt i Diskriminerings- og tilgjengelighetsloven som angår funksjonshemmede.** Det er fint at loven krever at mennesker med funksjonsnedsettelse skal ha adgang til offentlige og private bygg som henvender seg til publikum, for eksempel kinoene - men det hjelper ikke for døve og tunghørte å komme inn på kinoene om ikke filmene er tekstat, for å nevne et eksempel. Et annet samfunnsområde som fremmer likestilling er distribusjonen av tv-programmer, også der blir døve og tunghørte daglig grovt diskriminert på grunn av manglende tekstat / tegnspråktolking. **Et lovpålagt ansvar for tilrettelegging av varer og tjenester er eneste måten å sikre vår gruppe en reell likestilling i samfunnet!**

NDF ønsker å komme med innspill til noen av paragrafene:

§ 1 Lovens formål

NDF mener at norske språk skal nevnes spesielt i lovtekstens formål. Det arbeides med en felles norsk språklav som skal styrke stillingen til bokmål, nynorsk, samisk, kvensk og norsk tegnspråk. Historisk er minoritetsspråkene samisk, kvensk og norsk tegnspråk alltid blitt diskriminert av storsamfunnet, og fremdeles skjer det språklig diskriminering av de som bruker norsk tegnspråk. Og nettopp derfor må forbud mot språklig diskriminering tas inn i lovteksten. Retten til å bruke sitt morsmål må beskyttes!

§ 3 Lovens stedlige virkeområde

NDF mener det er en selvfølge at loven også skal gjelde på Svalbard og på norske skip i utenriksfart. Døve og tunghørte skal ha rett til å bo hvor som helst i Norge, også på Svalbard. Svalbard er også et turistmål og hvorfor skal ikke døve og tunghørte ha samme rettigheter som turister på Svalbard som i Geiranger?

Plikten til universell utforming må også gjelde norske skip i utenriksfart. I dag er det forbudt ifølge Sjømannsloven for døve og tunghørte å arbeide på sjøen i det hele tatt, både på båt og oljeplattformer. Med dagens tekniske hjelpemidler er det en helt unødvendig barriere. Hvilket saklig argument kan brukes mot at en døv kokk arbeider i byssen på for eksempel en oljeplattform? Og skal ikke passasjerbåter og fly tilrettelegge informasjonen også for den gruppen som ikke hører de auditive meldingene? Dette er en grov forbigåelse av døve og tunghørte.

§ 4 Forbudet mot diskriminering

NDF støtter flertallets forslag om at begrepet **diskriminering** skal beholdes i lovteksten. Begrepet diskriminering er innarbeidet i folks bevissthet og språkbruk.

§ 17 Læremidler

Loven fremholder bare at læremidler som nyttes skal bygge på likestilling mellom kjønnene. Dette er godt innarbeidet i dagens skole. Det vi savner er at døve / tunghørte og norsk tegnspråk overhodet ikke nevnes i noen læreplaner eller undervisningsopplegg, unntatt i skolene for døve og tunghørte. Skal man fremme likestilling og bekjempe diskriminering av vår gruppe må barna få kunnskaper og holdninger om dette så tidlig som mulig og skolene må ha et særskilt ansvar. **Læremidler som fremmer forståelse av mennesker med andre norske språk og funksjonsnedsettelse må brukes.**

§ 23 Arbeidsgivers innhenting av opplysninger ved ansettelse

Det må tas med et punkt **d) funksjonsnedsettelse**. En lovfesting av forbud om å innhente opplysninger om funksjonsnedsettelse vil bevisstgjøre arbeidsgivere om at de ikke har krav på å vite at en person har en bestemt funksjonsnedsettelse før personen innkalles til intervju. Det vil igjen gi for eksempel døve / tunghørte en mulighet til å bli innkalt til intervju og få presentert seg selv og sin kompetanse, og dermed få fjernet mange av de mytene mange arbeidsgivere har om gruppen.

Vennlig hilsen

Paal Richard Peterson
Generalsekretær